

Disputatio juridica inauguralis de jure dotium

<https://hdl.handle.net/1874/347224>

11.

DISPUTATIO JURIDICA
I N A U G U R A L I S,
D E
JURE DOTIUM,

Q U A M,
FAVENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,

D. HERMANNI van HALEN,

S.S. Theologiæ Doctoris, ejusdemque Facultatis in Inelytâ Academiâ
Ultrajectinâ Professoris Ordinarii, Verbiq; Divini ibidem in
Ecclesiâ Præconis,

N E C N O N

*Amplissimi Senatus Academici consensu, Nobilissimæque
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

P R O G R A D U D O C T O R A T U S
Summisque in UTROQUE JURE honoribus & Privilegiis
ritè, & legitime consequendis.

Eruditorum examini subijcit,

AMBROSIUS BOSSCHAERT, ULTRAJECT.

A. D. 10. Jun. hora locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, cl^o l^o LXXXIX.

*Amplissimo, Gravissimo, Specta-
tissimoque V I R O,*

D.D. AMBROSIO BOSSCHAERT,
Urbis Ultrajectinae Senatori
dignissimo & nuper ibidem
Scabino, Equæstori Genera-
li redituum hujus Provinciae,
nunc vero Ærarii hujus Civi-
tatis Thesaurario fidelissimo,
Parenti meo quo ad vivam
venerando & omni amore
observando.

*Hanc Disputationem Juridicam
Inauguralem*

Dico, dedico, & inscribo.

AMBROSIVS BOSSCHAERT
Auct. & Resp.

DISPUTATIO JURIDICA

INAUGURALIS,

DE

JURE DOTIUM.

THESIS I.

Uptias extra dotalia documenta ex solo affectu valere & ratas esse, testatur Imperator noster in *Nov. 74. cap. 4.* Verum cum onera matrimonii, quæ sunt prope infinita, semper à parte mariti sustineri nequeant, non sine fructu nec frustra juris Compilatores huic oneri remedium aliquod constituerunt, nempe ipsam dotem à parte mulieris; sic enim inquit Paulus in *l. 2. ff. de jur. dot. Rei publicæ interest mulieres dotes salvas habere, propter quas nubere possunt.* Quibus consonant verba Pomponii. *l. 1. ff. solut. matrim.* dicens: *nam & publice interest, dotes mulieribus conservari, cum dotatas esse fœminas ad sobolem procreandam, replendam-*

A 2

que

4 DISPUTATIO JURIDICA

que liberis civitatem, maxime sit necessarium. Quæ cum ita se habeant, pro temporis ratione breviter ac succincte materiam de Jure Dotium explicandam nobis in animum induximus.

I I.

Dotis verbum homonymum est, aliquando enim causam seu titulum transferendi domini significat. §. 40. *inst. de Rer. Div.* quandoque ipsam pecuniam vel aliam rem dotalem. *l. 40. & seq. ff. solut. matrim.* aliquando etiam jus circa res dotales; in quo sensu definitur dos jus in re, marito à muliere, vel ab alio pro ea constitutum, ad sustinenda matrimonii onera. *l. 71. ff. de jur. dot.* Dos enim nulla est, nisi matrimonii oneribus deserviat. Et Dos constituitur eum in finem, qui non est sine matrimonio. *l. 3. ff. h. t.* Constituitur autem Dos vel interveniente stipulatione, vel simplici conventionem, ita ut non requiratur stipulatio, quo casu, si promissa sit, æque actionem nuptiis contractis parit, atque si stipulationis præsidio suffulta esset. *l. 6. C. de dot. promiss.* idque tum propter favorem dotis, tum quia promissioni dotis subest causa, scilicet ipsæ, nuptiæ, quarum gratia pactum fit, adeoque non tam nudum quidem, quam legitimum pactum est. *l. 6. ff. de pact.*

I I I.

Quod si dos indefinite promissa sit, non adjecta quantitate, dotis promissio subsistit, siquidem quantitas.

titas in arbitrium alterius sit relata. *l. 3. C. h. t.* ac arbitrabitur is dotem, & pro modo facultatum promissoris, & mariti dignitate eam constituet. *l. 69. §. 4. ff. de jur. dot.* Illud autem controvertitur, an subsistat dotis promissio, si sine collatione in arbitrium alterius, simpliciter promittatur, propter duas contrarias & inter sese pugnantes leges, unam Papiniani in *l. 69. §. 4. ff. de jur. dot.* & alteram Imperatoris Alexandri in *l. 1. C. de dot. promiss.* quarum illa asserit dotis stipulationem valere, non demonstrata re vel quantitate, hæc contrarium docet, & quamvis variæ ab interpretibus adducantur conciliationes, nodus tamen hic cum Francisco Duareno *lib. 1. disp. aunivers. cap. 56.* tali modo solvendus est. Aut enim a patre promissa est dos, & hoc casu secundum Papinianum dotis promissio valida est, eo quod Patris officium sit dotare filiam, & promittendo dotem videtur promittere pro modo facultatum suarum & dignitate mariti. Aut ipsa uxor promisit sine certa quantitate, & tunc nulla est neque propter incertitudinem peti potest. *d. l. 1. C. de dot. promiss.* idemque, si extraneus promittat, dicendum, cum eadem sit ratio, nisi tamen sub arbitrii mentione promiserit, ut paulo ante dictum.

I V.

Varie & diversimode ab Interpretibus dividitur dos, in veram, quæ vero accedit matrimonio, & putativam, quæ accedit matrimonio illegitimo; verum hæc distinctio non admittitur propter *l. 3. ff. b. t.* in qua dotis appellatio non refertur ad ea ma-

6 DISPUTATIO JURIDICA

trimonia, quæ consistere non possunt: neque enim Dos sine matrimonio esse potest. Frequens autem ac legibus conveniens divisio dotis est, quod sit vel profectitia vel adventitia. Profectitia, quæ à patre vel parente virilis sexus de bonis vel ejus facto proficiscitur. *l. 5, pr. §. 11. ff. h. t.* Adventitia, quæ à quovis alio, vel ex ipsis mulieris bonis data est. *l. 5. §. 5. eod. l. unic. §. 13. C. de rei uxor. act.* præterea alia est necessaria, alia voluntaria. Necessaria est, quam lex imperat. Voluntaria, quæ ultro datur. Ex qua postrema divisione liquet, non omnes uno eodemque jure constituere dotem, quidam enim ex officio, quidam ex libera voluntate dotem dant.

V.

Ex officio & invitus dotem dare filia tenetur pater *l. ult. C. de dot. promiss.* ubi dicitur paternum esse officium, dotem pro sua dare progenie. Imo si nolit, per magistratus ad id compelli potest *l. 19. ff. de rit. nupt.* non tamen major debet esse liberalitas in danda dote, quam facultas, quoniam hoc dolose est agere & contra officium probi & honesti viri. Quare etiam valde peccant parentes illi, qui in tractatu nuptiarum aureos promittunt montes, nuptiis vero secutis parum vel nihil præstant: unde talia matrimonia sæpe sunt infaulta ac perpetuis jurgiis plena juxta illud *Juv. Satyr. 6.*

*Semper habet lites, alternaque jurgia lectus,
In quo nupta jacet, minimum dormitur in illo,
Tunc gravis illa viro. -----*

Debet

Debet ergo in pactis dotalibus nemo malitiose fraudari, sed præstandum quod inter contrahentes actum est. *l. 1. ff. de pact.* Per filiam autem intelligo justam, naturalem enim dotare non tenetur, cum respectu filix naturalis non consideretur ut pater, pater enim est quem legitimæ nuptiæ demonstrant idemque demonstratur ex *l. 41. §. 11. ff. de legat. 3.* & per *l. 8. C. de nat. liber.* de emancipata porro quæritur an dotari debeat? & primo quidem intuitu negari posset, tum quod cesset patria potestas, tum propter aliquot leges contrarias; verum hanc etiam dotandam esse colligitur ex *l. 8. ff. de cap. minut.* ubi dotes ad jus gentium pertinere dicuntur, jam vero jure illo non admittitur differentia potestatis, & per *l. ult. C. de dot. promiss.* Quod autem dictum est de patre, idem procedit in avo paterno & reliquis ascendentibus, quippe officium avi dotandi neptes ex officio patris erga filium pendet. *l. 6. ff. de collation.*

V I

Ex libero arbitrio & non nisi volens constituit dōtem mater, quæ tantum in subsidium dotare tenetur, si nempe id suadet magna & probabilis legibus expressa causa *l. 14. C. b. t.* qualis est, si pater vel avus laborent inopia, mater vero sit locuples, vel si filia sit orthodoxa, mater hæretica. *l. 19. C. de hæret.* Verum cum moribus nostris sit communio bonorum inter conjuges, dicendum videtur, tam maternum quam paternum officium esse, filiam do-

tare.

rare. Frater etiam, si sororem germanam aut consanguineam dotet, quæ alias nubere non posset, honestè & ex liberalitate facit, *arg. l. 12. §. 3. ff. de administ. & peric. tut.*

V I I.

Objectum dotis porro sunt res omnes tam corporales quam incorporales, ut hæreditas. *l. 13. §. 10. ff. de hæred. petit.* ususfructus, quo constituto non fructus sed ipsum jus utendi fruendi in dote est *l. 7. §. 2. ff. h. t.* Creditum, quo casu maritus debitor, cui in dotem creditum est constitutum, liberatur ab usuris, ad quas tenebatur *l. 77. ff. h. t.* & recte, cum alias nullum fructum ex hac dote perciperet. Tam æstimatæ quam inæstimatæ, inter quas tamen hoc interest, quod illæ quasi venduntur marito, & efficiatur dominus, nec soluto matrimonio in specie, sed ejus nomine prætium rerum æstimatarum restituit, nisi aliter convenerit *l. 10. l. 21. ff. h. t.* & quoniam secundum naturam est, eum debere sentire incommoda, qui sentit lucrum, ideo omne damnum in rebus æstimatis stante matrimonio etiam pertinet ad maritum *d. l. 10.* in rebus autem inæstimatis periculum non est mariti sed uxoris, ideoque soluto matrimonio interitu rei liberatur, nec, si res ab alio evicta est, tenetur reddere, sed ejus nomine maritus agere potest contra mulierem secundum distinctionem *l. 1. C. h. t.* cum etiam quantitas constituendæ dotis non sit lege definita, ideo mulier omnia sua bona in dotem dare potest *l. 72. ff. h. t. l.*

4. C. eod. Aliquando tamen se ipsam marito committebat, eique concedebat administrationem suorum bonorum, quæ extra causam dotis habet, tradendo marito instrumenta, chirographa, cautiones & alia admunicula, quibus possit actiones uxorio nomine exercere apud competentes iudices *l. ult. C. h. t.* quæ inde paraphernalia vocantur à Græco *ἄσθη*, quod est præter, & *Φίερον* Dos. Quandoque etiam mulier in Dote danda bona quædam pleno jure sibi retinet ac viri potestati non committit, quæ inde receptitia dicta: recipere enim veteribus idem est quod excipere, sic *Plaut. in Trinum. act. 1. sc. 2. vers. 157.*

Posticulum hoc recepit, cum edis vendidit.
id est, *retinuit.* Plura de hisce videantur apud *Agell. lib. 17. cap. 6.*

V I I I.

Quemadmodum autem pacta dant formam ac legem aliis contractibus, ita etiam dationi vel promissioni dotis pacta adjiciuntur; obiter ergo ac in transitu videndum quænam pacta sint licita, quænam non. Licita pacta sunt, quæ non sunt contra bonos mores *l. 5. § 6. ff. de pact. dot.* nec contra naturam ipsius dotis *l. 4. pr. eod.* valet ergo pactum, ut uxore defuncta dos penes maritum maneat, etiam si liberi non interveniant *l. 12. ff. eod.* si tamen ab extraneo dotem dante, pactum fuerit adjectum, debet hoc incontinenti, non ex intervallo adjici, nisi consentiente muliere. *l. 20 §. 1. ff. eod.* Pactum

B

præ-

præterea validum est, ut uxore mortua maritus dotem retineat propter liberos ex uxore superstites. *l. 26. pr. § 2. ff. eod.* Itaque eatenus pacta valent, quatenus respondent legibus: qua ratione illicitum est pactum, quod mulierem superstitem reddit indotatam *l. 3. § 4. ff. eod.* quale foret, ut præmortuo marito dos penes heredes ejus remaneat *l. 3. C. eod.* item ne fructus dotis cedant marito, hoc casu enim inutilis fieret dos marito, contra substantiam contractus dotis, quæ eum in finem datur, ut maritus onera matrimonii sustineat, nisi tamen simul uxor onera matrimonii in se recipere velit *l. 21. §. 1. ff. de donat. inter vir. § uxor.* Effectus pactorum est, quod sint servanda, ideoque alter invito altero ab eis decedere non potest, sed uno decedente, alteri competit utilis actio in factum. *l. 26. §. 3. ff. de pact. dot.*

I X.

Hactenus sufficiat de dotis constitutione, dotis porro promissæ & constitutæ effectus est, quod maritus rei dotalis efficiatur dominus *pr. inst. quib. alien. lic. vel non.* non quidem verus sed subtilitate juris propter usumfructum & rei exercitium, uxor enim jure communi & ratione naturali rei dotalis domina est *l. 30. C. h. t.* unde commoda, quæ non ut fructus ex re proveniunt, sed jure domini accedunt, non pertinent irrevocabiliter ad maritum; quare si thesaurus in fundo dotali fuerit inventus, in fructum non computabitur, sed pars ejus dimidia resti-

restituatur, quasi in alieno inventus. *l. 7. §. 12. ff. solut. matrim.* Quod autem dictum, maritum esse dominum dotis *l. 30. C. de jur. dot.* & per consequens eum habere jus alienandi, fallit in fundo dotali, idque propter *leg. Jul.* latam ab Imperatore Cajo Julio Augusto, quæ eadem est, quæ lata fuit de adulteriis coercendi, uti indicant inscriptiones legum *12. 13. §. 14. ff. de fund. dot.* ejus legis multa fuerunt capita, & in quibus unum de fundo dotali. *Paul. lib. 2. sent. tit. 22.* Sententia autem hujus capituli est: *Ne maritus fundum dotalem Italicum alienet invita muliere, ac ne ipsa quidem consentiente obliget.* Dicit maritus: quod plenius interpretandum ita ut etiam extendatur ad sponsum *l. 4. ff. de fund. dot.* Objectum prohibitionis est fundus dotalis Italicus, sive prædium dotale, qua appellatione intelligenda res immobilis, sive Prædium sit Urbanum sive rusticum *l. 13. ff. b. t.* excipitur ergo res mobilis *l. 3. C. b. t.* quam alienare potest, modo tamen solvendo sit maritus. *l. 1. C. de serv. pign. dat. manumif.* Excipiuntur etiam res immobiles, quæ marito æstimatæ in dotem datæ sunt, quia per æstimationem intelligitur res quasi emissa, & mulieri tantum tenetur ad pretium, ut supra dictum, nisi res æstimata fuerit, in qua mulier sibi servaverit electionem, tunc enim erit locus prohibitioni legis Julix. *l. 11. ff. de fund. dot.* Quod autem lex ait de fundo Italico, postea tamen à Justiniano emendatum est, ita ut jure novo etiam ad Provinciales fundos extendatur. *l. unic. §. 15. C. de rei uxor. act.*

X.

Prohibitio hujus legis est, quod maritus non possit alienare. Alienatio est omnis actus, per quem dominum transfertur. *l. 1. C. h. t.* sed latius hic ponitur pro omni juris diminutione: unde etiam non potest servitutum fundo dotali imponere, aut debitam adimere *l. 5. § 6. ff. de fund. dot.* nisi tamen sit necessaria alienatio *l. 1. ff. eod. l. 2. C. eod.* & nisi sit facta in utilitatem mulieris, puta, si pecunia ex fundi dotalis alienatione redacta, in fundi utilioris emptionem conversa sit. *l. 26. § 27. ff. h. t.* Ait lex; *invita muliere*, jure novo etiam ne ipsa quidem consentiente *pr. inst. quib. alien. lic. vel non.* Tandem lex dicit, *ac ne ipsa quidem consentiente oppignoret*: ratio autem differentiae, cur oppignorationem strictius quam alienationem prohiberet, hæc est: quoniam mulier facilius inducitur ad oppignorandum, quam ad alienandum. Jus novum autem & alienationem & oppignorationem non solum invita sed etiam consentiente muliere prohibet, idque ex eo, ne sexus muliebris fragilitas in perniciem suæ substantiæ converteretur. *d. pr. inst.* quis enim est, inquit Imperator, qui non miseretur mulierum. *l. 12. C. qui pot. in pugn.*

X I.

Dissolutis porro nuptiis actiones nascuntur tum à parte mulieris, tum à parte viri, tum etiam ab
 ultra-

utraque parte, quas breviter ac paucis perstringemus. A parte mulieris prodita olim erat actio duplex, scilicet actio rei uxoriae & actio ex stipulatu de dote repetenda, verum cum Justinianus hanc substituit actioni rei uxoriae §. 29. *inst. de act.* examinanda erit actio ex stipulatu, ubi in transitu notandum, quod, etiam si nulla stipulatio intercesserit intelligatur tamen intercessisse ac valida esse. *l. un. pr. C. de rei uxor act.* Actio ex stipulatu de dote repetenda est actio personalis, bonæfidei, quæ soluto matrimonio datur uxori aut ejus parenti, adversus maritum, & ejus heredes, ut dos integra & salva restituatur. *Personalis*, quoniam oritur ex obligatione, quæ est ex stipulatu. *Bonæfidei*, etsi enim actio ex stipulatu alias sit stricti juris, hoc tamen casu, actio ex stipulatu de dote est bonæfidei, utpote in locum actionis bonæfidei, puta rei uxoriae substitutam. §. 29. *inst. de act.* hæc autem favore dotis inter bonæfidei judicia referebatur. *d. l. i. C. de rei uxor. act. Soluto matrimonio*, non constante, nisi maritus ad inopiam vergat. *l. 29. C. b. t. & Nov. 97. Cap. 6.* cujus ratio est in *l. i. pr. solut. matrim.* ne scil. dos sua mulieri periat. *Datur uxori ejusque parenti*, imo ea mortua ejus heredibus *l. i. §. 6. C. de rei uxor. act.* datur etiam patri uxoris scil. profectitia, si modo filia sit mortua *l. 10. pr. ff. solut. matrim.* vel adhuc in potestate constituta, nam si ipsa filia vivat, & aut emancipatione, aut morte patris sui juris facta sit, ipsa dotem repetit. *d. l. un. §. 14. C. eod.* Convenitur hac actione *1. maritus. l. 22. ff. 12. ff. solut. matrim. 2. Pater*

mariti, ut *d. l. 22. 3. Heres mariti l. 44. §. 1. § l. 46. ff. eod.* item fiscus *l. 31. pr. ff. eod.* Finis ejus actionis eo tendit ut dos salva & integra restituatur, & quidem olim Annua, bima, trima die, id est, tribus pensionibus erat restituenda. Hodie tamen immobilia statim reddenda, quoniam illorum prompta est restitutio: Mobilia autem intra annum, quia cum alienari possunt, restitutio eorum posset esse difficilis, quapropter tempus indulgetur *l. un. §. 7. C.*

X I I.

Quod autem dixi, maritum hac actione conveniri, non intelligendum, quod in solidum teneatur, verum habet privilegium competentiae quod est beneficium certis quibusdam personis concessum, ne ipsis ob debita omnia bona auferantur, sed ad alimenta sufficiens portio relinquatur *l. 173. pr. de R. J.* exceptio tamen est, si maritus dolo malo suam substantiam diminuerit ea mente, ne esset solvendo mulieri *d. l. §. 7.* non etiam tribuitur hoc beneficium heredi mariti, quoniam personale est *l. 13. ff. h. t.* nisi sint sui heredes *l. 18. ff. eod.* ex equitate tamen etiam applicatur ad focerum, quem nurus ad dotis restitutionem non urgebit ultra, quam facere potest *l. 15. §. 2. ff. solut. matrim.* plures casus in quibus hoc privilegium cessat, recenset Zoefius ad *tit. ff. solut. matrim.* quo brevitatis studio me remitto. Verum ut Imperator noster plenius adhuc dotibus subveniret, conjunxit huic actioni

actioni etiam jus tacitæ hypothecæ *d. l. un. §. 1.* quod mulier habet in bonis mariti ad dotem conservandam *d. l. un. §. 1.* ita tamen, ut nullam habeat licentiam eas res alienandi vivente marito, & matrimonio inter eos constituto; sed fructibus earum ad sustentationem tam sui quam mariti, filiorumque si quos habet, abutatur. *l. 29. C. b. t.* Habet & mulier hoc privilegium ut in concursu cum aliis mariti creditoribus præferatur, sive expressam sive tacitam hypothecam habentibus *l. 12. §. 1. C. qui pot in pign.* excepto solo, qui credidit in militiam constante matrimonio *emam Nov. 97. Cap. 3 & 4.* quid præterea in hac actione constitutum sit, videatur apud *Perez in tit. Cod. de rei uxor. act.* Cessat tamen quandoque dotis repetitio, puta, si pacta de lucranda dote fuerit appositum. Si culpa dissolutum sit matrimonium *l. 8. §. 4. C. de repud.* item si res perierit sine dolo & culpa mariti. *l. 49. ff. solut. matrim.*

X I I I.

Hæc dicta sufficiant de actione, quæ nascitur à parte mulieris, à parte mariti olim retentio dotis propter impensas erat licita, quam tamen hodie Imperator cessare voluit. *l. un. §. 5. C. de rei uxor. act.* cum marito alia actio salva sit. Impensæ autem aliæ ad præsentis anni fructum, aliæ ad perpetuam rei dotalis utilitatem pertinent *l. 3. §. 1. ff. de impens. in res dot. fact.* illæ cum fructibus compensandæ. *d. l. 3. §. 1.* circa has autem, quæ fiunt ad conserva-

servationem perpetuam, maxime interest, an sint necessariae, utiles an Voluptuariae *l. 1. ff. eod.* nam necessariae ipso jure minuunt dotem, quod sic accipiendum, ut non ipsa corpora diminuantur, sed quod pecunia impensa faciat desinere esse fundum dotalem pro indiviso. *l. 5. pr. ff. eod.* non autem, ideo fundus est mariti, sed tamdiu detinet donec ipsi satisfiat, *d. l. 5. pr. § 37. inst. de act.* si vero dos restituta sit absque detractioe impensarum, ex æquitate datur ipsi condictio. *l. 5. §. 2. eod.* Ob utiles impensas jure Codicis, etiam non conceditur marito retentio, idque favore dotis, ne illâ diutius carere cogatur. *l. un. §. 5. C. de rei uxore act.* datur tamen vel actio mandati si volente uxore factæ, aut si ignorante, actio negotiorum gestorum *d. l. un. §. 5.* Voluptuariae si factæ fuerint nec deduci neque retineri possunt, licet consentiente muliere factæ sint. *l. 11. ff. de impens. in rem dot. fact.* permittitur tamen ipsi, ut possint tolli sine rei detrimento *l. 9. eod.* quod si tamen uxor maritum tollentem pati recuset, vel eas habere velit, refundere æstimationem debet, alias exactionem patitur *d. l. 9.*

XIV.

Tandem etiam ob res amotas licita erat retentio dotis. *d. l. un. §. 5.* verum jure novo ab utraque parte prodita est actio rerum amotarum *l. 2. C. rer. amot.* quæ est actio personalis, reipersecutoria, competens soluto matrimonio conjugum adversus conjugem, ut res divortii causa, constante matrimonio ablatae

ablata restituantur. *Personalis*, quoniam oritur ex delicto, quare etiam condictio vocatur. *l. 18. § 26. ff. eod. Rei persecutoria l. 21. §. 5. ff. eod.* unde etiam datur heredibus ejus, cujus res amota sunt *l. 6. §. 3. ff. eod.* datur etiam contra hæredes quatenus ad eos pervenit. *l. 3. C. eod. Soluta matrimonio*, nam si in matrimonio res amota sit, locum non habet hæc actio sed condictio sine causa. *l. 25. ff. eod.* vel actio de damno infectum *l. 2. C. eod. Conjugi adversus conjugem*, non ergo qui abstulit, convenitur actione furti propter honorem matrimonii, in cujus favorem turpis seu famosa actio denegatur. *l. 1. § 2. ff. de act. rer. amot.* nihil autem refert an conjuges per se an per alios amoverint. *l. 19. § 20. ff. eod.* Concubina tamen hoc jure non gaudet, sed tenetur furti. *l. 17. ff. eod.* Finis est ut res amota restituantur. Amota res dicuntur celata, abscondita, aut dolo malo consumpta. *l. 3. §. 3. l. 17. § 1. ff. eod.* Quod si res amota perierint, pretium earum, quanti illa valuerunt eo tempore, quo amota sunt, restituendum. *l. 29. ff. eod.* etiam ad id quod interest. *l. 21. § 4. ff. eod.* non ergo hic locum habet beneficium competentia, quoniam est delictum. *l. 21. § ult. ff. eod.* quod si istandem, qui amovit, non reddat, astimari debet, quanti in litem juratum fuerit. *l. 8. §. 1. eod.*

Adversus conjugem non datur
 actio furti sed condictio sine causa
 C. de act. rer. amot. §. 2. ff. eod.

I N H O N O R E M

Doctissimi ac Præstantissimi Viri Juvenis

D. A M B R O S I I
B O S S C H A E R T,

*cum in Academia Ultrajectina Juris
Utriusque Doctor summa cum laude
crearetur.*

Iste pedes studiosa Cohors! venit
ipse Minervæ

Natus, & Herculea sustinet ar-
ma manu;

Palladii invicto conscendit limina vultu,

Eloquioque sub vox resonare docet

Atria, dum tractat dotalia jura, nec ipse

Solvendo nodos obtupet attonitus.

Perge Triumphator generoso pectore, sic &

Lucescet nitidum nomen in æva tuum.

*Affini suo officii & amoris
ergo posuit*

W. v. POELWYCK.
Jctus.